

OSA I SISUKORD

SELETUSKIRI

1	ÜLDOSA.....	2
1.1	Objekti nimetus	2
1.2	Objekti asukoht.....	2
1.3	Projekteerimisel ja ehitamisel aluseks olevad seadused, määrused, standardid ja juhised	2
1.4	Projekteerimistingimused	3
1.5	Uuringute loetelu.....	3
1.6	Tee projektiga seotud tehnovõrkude ehitusprojektid	3
2	OLEMASOLEVA OLUKORRA KIRJELDUS.....	3
2.1	Liiklusolukord.....	3
2.2	Katendi olukord	4
2.3	Andmed maa omandi kohta	4
3	PROJEKTLAHENDUS.....	4
3.1	Üldandmed	4
3.2	Plaanilahendus.....	4
3.3	Vertikaalplaneering	5
3.4	Muldkeha.....	5
3.5	Konstruksioonid.....	6
3.6	Liikluskorraldus- ja ohutusvahendid.....	7
3.7	Keskkonnakaitse	7
	Kaevetööd	9
3.8	Maastikukujundustööd.....	10
4	TÖÖDE TEOSTAMINE	11
4.1	Tööde tehnoloogia.....	11
4.2	Kvaliteedinõuded.....	14
4.3	Töötervishoid ja -ohutus.....	14
5	KASUTUS- JA HOOLDUSJUHEND	14
5.1	Tee omaniku kohustused.....	17

JOONISTE LOETELU

Joonise tähis	Joonise nimi
TL-4-10	Asukohaskeem
TL-4-30	Asendiplaan ja liiklusskeem
TL-4-50	Vertikaalplaneering ja tehnovõrkude koondplaan
TL-4-60	Isikliku kasutusõiguse seadmise plaan
TL-6-10	Konstruktiivsed ristlõiked
TL -6-20	Pikiprofiil

Tunnus: 25022	Staadium: PP	Tähis: TL	Versioon: v02
Projekti nimi: Vahetee projekt			
Objekti aadress: Harju maakond, Anija vald, Vikipalu küla, Vahetee			
Failinimi: 25022_PP_TL-3-01_v01_Seletuskiri			

SELETUSKIRI

1 ÜLDOSA

Projekti koostanud projekteerimisettevõtte T-Model OÜ.

Aadress: Lelle 24-64, 11318 Tallinn; Tel. +372 606 1601; E-mail info@tmodel.ee

1.1 Objekti nimetus

Vahetee projekt.

1.2 Objekti asukoht

Objekt asub Harju maakonnas, Anija vallas, Vikipalu külas.

Asukohaskeem on joonisel TL-4-10.

1.3 Projekteerimisel ja ehitamisel aluseks olevad seadused, määrused, standardid ja juhised

Allolevad seadused, määrused, standardid ja juhised on aluseks projekteerimistöödele ning Töövõtja peab arvestama ehitustööde protsessis kõigi asjassepuutuvate nõuetega.

Seadused

- EV Ehitusseadustik, Riigikogu seadus, RTI 05.03.2015; vastu võetud 11.02.2015 ja tulenevalt kehtestatud nõuded.
- Liiklusseadus ja sellest tulenevalt kehtestatud nõuded.

Määrused

- Majandus- ja taristuministri määrus 97/17.07.2015 "Nõuded ehitusprojektile".
- Kliimaministri määrus nr 71 „Tee projekteerimise normid“ vastu võetud 17.11.2023.
- Majandus- ja taristuministri määrus nr 101 „Tee ehitamise kvaliteedi nõuded“ vastu võetud 03.08.2015.
- Majandus- ja taristuministri määrus nr 92 „Tee seisundinõuded“ vastu võetud 14.07.2015.
- Majandus- ja taristuministri määrus nr 2 „Tee ehitusprojektile esitatavad nõuded“ vastu võetud 09.01.2020.
- Majandus- ja taristuministri määrus nr 43 „Nõuded ajutisele liikluskorraldusele“ vastu võetud 13.07.2018.
- Majandus- ja kommunikatsiooniministri 01.10.2018 määrus nr 12 „Liiklusmärkide ja teemärgiste tähendused ning nõuded fooridele“.
- Ettevõtlus- ja infotehnoloogiainistri määrus nr 28 "Puudega inimeste erivajadustest tulenevad nõuded ehitisele" vastu võetud 29.05.2018.
- Keskkonnaministri määrus nr. 35 „Hankelepingu esemeks olevate toodete ja teenuste keskkonnahoidlikud kriteeriumid ja nende kohta riigihanke alusdokumentides kehtestavad tingimused“ vastu võetud 29.06.2021 - Lisa 1.

Standardid

Tunnus: 25022	Staadium: PP	Tähis: TL	Versioon: v02
Projekti nimi: Vahetee projekt			
Objekti aadress: Harju maakond, Anija vald, Vikipalu küla, Vahetee			
Failinimi: 25022_PP_TL-3-01_v01_Seletuskiri			

- EVS 932:2017 Ehitusprojekt
- EVS 901-1:2020 Tee-ehitus Osa 1: Asfaltsegude ja pindamiskihtide täitematerjalid;
- EVS 901-2:2016 Tee-ehitus Osa 2: Bituumensideained;
- EVS 901-3:2021 Tee-ehitus Osa 3: Asfaltsegud;
- EVS-EN 13285:2018 Sidumata segud. Spetsifikatsioon;
- EVS-EN 13242:2006+A1:2008. Ehitustöödel ja tee-ehituses kasutatavad sidumata ja hüdrauliliselt seotud täitematerjalid;
- EVS-EN 13282-1:2013 Hüdrauliline teesideaine. Osa 1: Kiirkivistuv hüdrauliline teesideaine. Koostis, spetsifikatsioonid ja vastavuskriteeriumid;
- EVS-EN 13282-3:2024 Hüdrauliline teesideaine. Osa 3: Toimivuse püsivuse hindamine ja tõendamine;
- EVS-EN 1340: 2003+AC:2006/AC:2014 Betoonist äärekivid. Nõuded ja katsemeetodid;
- EVS 814:2020 Normaalbetooni külmakindlus, Määratlused, spetsifikatsioonid ja katsemeetodid;
- EVS 613:2023 Liiklusmärgid ja nende kasutamine;
- EVS-EN 12899-1:2007 Vertikaalsed liikluskorraldusvahendid. Osa 1: Liiklusmärgid
- EVS - 614:2022 Teemärgised ja nende kasutamine;
- EVS 843:2016 Linnatänavad
- Maa RYL 2010 Ehitustööde üldised kvaliteedinõuded. Pinnasetööd ja alustarindid;

1.4 Projekteerimistingimused

- Anija Vallavalitsuse projekteerimistingimused nr 2511802/06378
- Transpordiameti projekteerimistingimused 23.07.2025 nr 7.1-1/25/10814-2

1.5 Uuringute loetelu

- Geodeetilise alusplaani on koostanud *Geodeesia Partner OÜ*; töö nr. 2072-25; mõõdistatud 14.04.2025 a

1.6 Tee projektiga seotud tehnovõrkude ehitusprojektid

Käesolevas projektis on esitatud teede osa lahendus, OSA-1 TEED.

2 OLEMASOLEVA OLUKORRA KIRJELDUS

2.1 Liiklusolukord

Projekteeritud tee ristub kõrvalmaanteega 11134 Raudoja-Vikipalu-Kehra tee km 3,42. Teel kehtib kiiruspiirang 90 km/h. 2024 aasta loendusandmete põhjal on teel aasta keskmine liiklussagedus 240 autot ööpäevas (100% sõidu- ja pakiautod).

Tunnus: 25022	Staadium: PP	Tähis: TL	Versioon: v02
Projekti nimi: Vahetee projekt			
Objekti aadress: Harju maakond, Anija vald, Vikipalu küla, Vahetee			
Failinimi: 25022_PP_TL-3-01_v01_Seletuskiri			

2.2 Katendi olukord

Riigitee 11134 katend on pinnatud freespurukate. Teekatte laius projektala esisel lõigul on 4.40-4.45 m. Riigitee 11134 ääres puuduvad sadevee kraavid.

2.3 Andmed maa omandi kohta

Projekteeritav Vahetee tee asub Harju maakonnas, Anija vallas, Vikipalu külas.

Tee alla jääved järgnevad kinnistud:

- Vahetee (14101:001:1066), maatulundusmaa 100%;

3 PROJEKTLAHENDUS

3.1 Üldandmed

Projekteeritud Vahetee tee asu Harju maakonnas, Anija vallas, Vikipalu külas.

Projekteeritud sõidutee pikkus on 179 m. Sõidutee põhjapoolses küljes on ette nähtud kõnnitee. Ristumine riigiteega 11134 toimub km 3.42.

3.2 Plaanilahendus

Projekteeritud sõidutee asfaltkatte laius on 6.50 m, mida ääristab lõunaküljes 0.50 m laiune sõelmekattega kindlustamata tugipeenar ning põhjaküljes 1.50 m laiune ab kattega kõnnitee. Sõidutee ja kõnnitee vahelise äärekivi kõrgus teekattest 8 cm.

Vahetee tee on tupiktee. Tee lõpus überpöördekoht mõõtudega vastavalt standarile Linnatänavad EVS 843, skeem 4.6.

Projektlahendusega on tagatud juurdepääsud Peedi katastriüksusele (katastritunnus 14101:001:1065), Naeri katastriüksusele (katastritunnus 14101:001:1064), Palu katastriüksusele (katastritunnus 14101:001:1063) ning Salu katastriüksusele (katastritunnus 14101:001:1062). Juurdepääsuteede laiused 4.00 m.

Transpordiameti projekteerimistingimustes (23.07.2025 nr 7.1-1/25/10814-2) on nõutud projekteerida riigitee 11134 alusel maal kergliiklustee, mis tuleb jalakäijate ohutuse tagamiseks eraldada sõiduteest ohutusribaga ja mille minimaalse laiuse valikul lähtuda Tee projekteerimise normide lisa 1 tabelist 41. Vastavalt tabel 41-le on vajalik ohutusriba laius 7 m. Riigitee 11134 teemaa laius sõidutee servast kinnistu piirini on 3.80 m. Projektis ette nähtud kõnnitee laius on 1.50 m. Käesolevaga ei ole võimalik tagada tabel 41-s nõutud vaheriba laiust. Riigitee maa-alalon kõnnitee toodud sõiduteest eemale, ristumine riigiteega toimub täisnurga all.

Asendiplaaniline ja kõrguslik projektlahendus tule projektala piiril sujuvalt kokku viia olemasoleva olukorraga.

Tunnus: 25022	Staadium: PP	Tähis: TL	Versioon: v02
Projekti nimi: Vahetee projekt			
Objekti aadress: Harju maakond, Anija vald, Vikipalu küla, Vahetee			
Failinimi: 25022_PP_TL-3-01_v01_Seletuskiri			

3.3 Vertikaalplaneering

Projekteeritava Vahetee tee vertikaalplaneeringu koostamisel on arvestatud olemasolevate kõrgustega maapinnal ja projekteerimismõõnidega. Sadevesi on juhitud kõvakattega aladelt haljasaladele immutamiseks maapinda.

Projekteeritud tee kõrgusliku lahenduse põhiparameetrid

Tee element	Projekteeritud tee parameeter	Projekteerimise tase	Märkused
Sõidutee pikikalle	2.0-2.5%	H	Vastavalt EVS 843 „Linnatänavad“ tabel 6.15
Sõidutee põikkalle	2,5%	H	Vastavalt EVS 843 „Linnatänavad“ tabel 6.5
Kõnnitee/ Kergliiklustee pikikalle	2.0-2.5%	H	Vastavalt EVS 843 „Linnatänavad“ tabel 6.15
Kõnnitee/ Kergliiklustee põikkalle	2%	H	Vastavalt EVS 843 „Linnatänavad“ tabel 6.5

Projekteeritud äärekivide kõrgus sõidutee kattest 8cm. Allalastud äärekivi kõrgus sõidutee kattest 0 cm. Äärekivide allalaskmisel krundile sissesõitudel ja ülekäigukohtadel ei tohi kergliiklustee põikkalle ületada 6%.

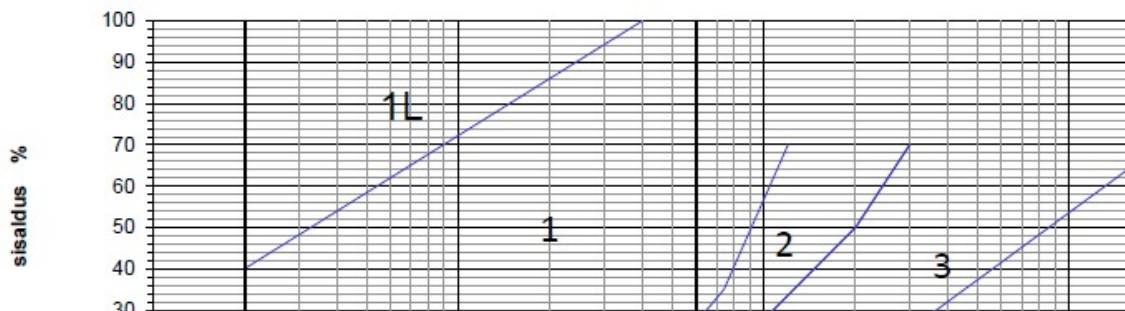
Olemasolev maapind riigiteest 11134 lõuna pool Peedi kinnistul on tasane rohumaa. Rohumaa kalle on osaliselt projekteeritud Vahetee suunas. Riigitee 11134 kaitsevööndi ulatuses on ette nähtud rohumaa pinnase planeerimist selliselt, et pinnavesi ei jääks rajatava tee äärde pidama. Mahasõidu alla ei ole truupi vaja rajada, kuna sedgeved selle äärde ei kogune.

3.4 Muldkeha

Teekatendi aktiivsooni ülemises osas (asfaltbetoonkatendi puhul vähemalt 1,0 m) tuleb kasutada täitematerjale, mis on külmakindlad. Nende pinnasmaterjalide sõelkõverad peavad vastama etteantud terastikulise koostise hindamise joonisele. Külmaohtlikkuse piirid ISSMFE TC 8 järgi: 1, 2 – külmakerkeohtlik; 1L, 3, 4 – ei ole külmakerkeohtlik.

Muldkeha aluspinnas ja täitematerjali kihid peavad olema nõuetekohaselt tihendatud. Tihendusteguri kontrolliks kasutada Inspector-seadmeid, muldkeha tihendustegur peab olema vähemalt 0,94.

Tunnus: 25022	Staadium: PP	Tähis: TL	Versioon: v02
Projekti nimi: Vahetee projekt			
Objekti aadress: Harju maakond, Anija vald, Vikipalu küla, Vahetee			
Failinimi: 25022_PP_TL-3-01_v01_Seletuskiri			

Joonis 1 Külmaohtlikkuse piirid ISSMFE TC 8 järgi

Materjalid, mille sõelkõverad asetsevad alal 1, on külmakerkelised. Materjalid, mille sõelkõverad asetsevad aladel 2, 3 või 4, on külmakindlad niikaua, kuni nende sõelkõvera alumine ots ei ületa vasakpoolset sõelkõverat. Materjalid, mis jäävad ala 1L sisse, on kergelt külmakerkelised. Läbimine 0,063 mm sõelast (täpsemalt, alad 0,02 mm ja 0,002 mm) on külmakerke suhtes kriitilise tähtsusega.

	0,002	0,02	0,05	0,063	0,125	0,2	0,25	0,5	1	2	4
log(d)	-2,70	-1,70	-1,30	-1,20	-0,90	-0,70	-0,60	-0,30	0,00	0,30	0,60
1L	40	85		100							
1	3	10	20	29	70						
2	2	5		16	35	50	61				

3.5 Konstruktsioonid

3.5.1 Sõidutee 1-kihiline asfaltkatend

- AC 12 surf 70/100, märkus nr 1 h=6 cm
- Kiilutud killustikalus, fr 4/63, märkus nr 2 h=25 cm
- Liivast lauskiht (tih tegur 0,98) h=25 cm
- Vajadusel täiteliiv (tih tegur 0,96)
- Aluspinnas tihendada tih. tegur 0,94
- Olemasolev mineraalpinna

3.5.2 Kõnnitee 1-kihiline asfaltkatend

- AC 8 surf 70/100, märkus nr 1 h=5 cm
- Kiilutud killustikalus, põhi fr 32/64, märkus nr 2 h=20 cm
- Liivast lauskiht (tih tegur 0,98) h=20 cm
- Vajadusel täiteliiv (tih tegur 0,96)
- Aluspinnas tihendada tih. tegur 0,94
- Olemasolev mineraalpinna

3.5.3 Haljasalade murukate

- Murukülv
- Kasvumuld h=10 cm
- Kohalik täitepinna (vajadusel)

Tunnus: 25022	Staadium: PP	Tähis: TL	Versioon: v02
Projekti nimi: Vahetee projekt			
Objekti aadress: Harju maakond, Anija vald, Vikipalu küla, Vahetee			
Failinimi: 25022_PP_TL-3-01_v01_Seletuskiri			

- Olemasolev pinnas

Märkused:

1. Asfaldist katendikihid rajada vastavalt määrusele Tee ehitamise kvaliteedi nõuded (vastu võetud 03.08.2015 nr 101). Asfaltsegude täitematerjali miinimum kvaliteedinõuded :

- **AC 8 surf 70/100** GC85/20, C100/0, FI25, LA30, An19, F4, FNaCl4, f2 (45 % tardkivimist)
- **AC 12 surf 70/100** (AKÖL 20 <900) GC90/15, C50/30, FI20, LA35, AN19, FNaCl4, f2, PRDair 20,0 (tardkivimist)

2. Teede killustikalused rajada fraktsioneeritud killustikust vastavalt määrusele Tee ehitamise kvaliteedi nõuded (vastu võetud 03.08.2015 nr 101). Aluse tihendamist kontrollitakse elastsusmooduli mõõtmise teel tihendatud kihi pinnal LOADMAN- või INSPECTOR-tüüpi seadmega. Killustikaluste täitematerjali miinimum kvaliteedinõuded:

- Sõidu- ja kõnnitee alus [fr 4/63] - GC80/20, C50/10, LA35, F4, FI35, f4; aluse elastsusmoodul autoliikluse alal Emin=170 MPa, jalgsiliikluse alal Emin=140 Mpa.

3. Sõidutee killustikust tugipeenra kate vastavalt määrusele Tee ehitamise kvaliteedi nõuded (vastu võetud 03.08.2015 nr 101), Lisa10, [segu nr 6 fr 0/31,5 mm] - GC80/20, C50/10, LA35, F4, FI35, f4; kate elastsusmoodul Emin=140 MPa.

3.6 Liikluskorraldus- ja ohutusvahendid

Projektis on arvestuslik auto 12 m pikkune kaubik.

Liiklusmärkide suurusgrupp I. Kasutama peab RA2 valgustpeegeldava märgikilega liiklusmärke. Liiklusmärgid peavad olema valmistatud alumiiniumalustel. Liiklusmärkide tagumine külg peab olema kaetud halli värviga.

Liiklusmärkide materjal tsingitud plekk peab olema minimaalse paksusega 1,0 mm.

Märkidel 644 tähe kõrgus 75mm.

Liiklusmärkide postid peavad olema kuumtsingitud terastorud, posti läbimõõt 60mm. Ehitaja peab arvestama posti pikkuse valikul postile paigaldatavate liiklusmärkide arvuga.

Teekatte markeeringud teha värviga kihipaksus 0.25mm. Tehniliste nõuete ja materjali parameetrite valikul lähtuda standardist EVS 614:2022 Teemärgised ja nende kasutamine.

Projektis on joonistatud nähtavuskolmnurgad vastavalt Kliimaministri määrusele nr 71 „Tee projekteerimise normid“ vastu võetud 17.11.2023. Riigiteel 11134 kehtib kiiruspiirang 90 km/h. Liitumis- ja peatumisala kolmnurkadesse ei jää nähtavust piiravaid elemente.

3.7 Keskkonnakaitse

Ehituse Töövõtja vastutab ehitusperioodil keskkonnakaitse eest ehitusplatsil ja sellega vahetult piirnevail aladel Eesti Vabariigis kehtivale seadustele ja nõuetele ning Tellija poolt esitatud juhistele vastavalt. Tähelepanu tuleb pöörata ehitustöödel tekkivate jäätmete käitlusele. Ohtlikud jäätmed

Tunnus: 25022	Staadium: PP	Tähis: TL	Versioon: v02
Projekti nimi: Vahetee projekt			
Objekti aadress: Harju maakond, Anija vald, Vikipalu küla, Vahetee			
Failinimi: 25022_PP_TL-3-01_v01_Seletuskiri			

tuleb koguda muudest jäätmetest eraldi ning üle anda vastavale ettevõttele, kellel on olemas jäätmeluba ohtlike jäätmete taaskasutamiseks ja kõrvaldamiseks. Ehituse käigus tekkivad ehitusjäätmed kõrvaldatakse vastavalt keskkonnaorganite nõuetele ja ladustuskoha kasutuseeskirjadele.

Vana teekatte murdu ja üle jäävat pinnast ära vedav ettevõtte peab omama jäätmeluba või olema registreeritud Keskkonnaameti Harju-Järva-Rapla regioonis, üle jääva kasvupinnase edasine kasutamine kooskõlastada sama ametiga.

Ehitustööde lõppemise järel säilitada üleandmisaktid (dokumendid, kviitungid jm), mis tõendavad ehitus- ja lammutusjäätmete sorteeritult nõuetekohast üleandmist taaskasutamiseks või ladestamiseks ning esitada need kasutusloa taotlemisel.

Kaevetöödel kaevandatavad pinnased tuleb vedada seadusega lubatud kohtadesse.

Teede ja platside ehitusega seotud jäätmekäitlus

Jäätmehoolduse kord Anija valla haldusterritooriumil on määratud Anija valla jäätmehoolduseeskirjas (Vastu võetud 16.09.2021 nr 112). Asfaldi ja kasvupinnast ei ole lubatud ladestada prügilas ega kasutada pinnasetäiteks. Betoondetailid, asfalt ning muud ehitus- ja lammutusjäätmed (pakend, ülejäänud kasvupinnas jm) tuleb üle anda liigiti materjalide taaskasutamiseks vastavat luba omavale ettevõttele. Kasvupinnas koorida eraldi ja kasutada samal objektil haljastamiseks. Vältida tuleb kasvupinnase reostamist ja ülemäärast tihendamist.

Vastavalt Anija valla jäätmehoolduseeskirjale ehitusjäätmete valdaja on kohustatud rakendama kõiki tehnoloogilisi ja muid võimalusi ehitusjäätmete liigiti kogumiseks tekkekohas. Ehitusjäätmed tuleb liigiti koguda eraldi vastavalt sorditavatele jäätmeliikidele tähistatud mahutitesse nende tekkekohal, lähtudes jäätmete taaskasutusvõimalustest. Eraldi tuleb sortida puit, kiletamata paber ja kartong, metall (eraldi must- ja värviline metall), mineraalsed jäätmed (kivid, ehituskivid ja tellised, krohv, betoon, kips, lehtklaas, raudbetoon- ja betoondetailid), tõrva mittesisaldav asfalt, kile.

Jäätmekood	Jäätmeliik	Hinnanguline kogus	Ühik	Tegevuse lühikirjeldus
17 01 01	Betoon – äärekivid	-	t	Eelhinnangu järgi ei teki ehitusobjektile
17 01 02	Tellised	-	t	Eelhinnangu järgi ei teki ehitusobjektile
17 02 01	Puit	-	t	Eelhinnangu järgi ei teki ehitusobjektile
17 02 02	Klaas	-	-	Eelhinnangu järgi ei teki ehitusobjektile
17 02 03	Plast	-	-	Eelhinnangu järgi ei teki ehitusobjektile
17 03 02	Asfaldijäätmed	1	t	Antakse üle taaskasutamiseks vastavat jäätmeluba omavale jäätmekäitlejale
17 04 07	Metallisegud	-	t	Eelhinnangu järgi ei teki ehitusobjektile
15 01	Pakendid (nt. puitaialused, kile, paberkartongpakend,	-	t	Eelhinnangu järgi ei teki ehitusobjektile

Tunnus: 25022

Staadium: PP

Tähis: TL

Versioon: v02

Projekti nimi: Vahetee projekt

Objekti aadress: Harju maakond, Anija vald, Vikipalu küla, Vahetee

Failinimi: 25022_PP_TL-3-01_v01_Seletuskiri

	jms)			
17 08 02	Kipsipõhised ehitusmaterjalid	-	t	Eelhinnangu järgi ei teki ehitusobjektile
17 09 04	Ehitus- ja lammutussegapraht	-	t	Eelhinnangu järgi ei teki ehitusobjektile
17 06 05*	Eterniit või muu asbesti sisaldavad ehitusmaterjalid	-	-	Eelhinnangu järgi ei teki ehitusobjektile
08 01 11*, 15 01 10*	Lahustite ja/või muu ohtlike aineid sisaldavad jätmed	-	t	Eelhinnangu järgi ei teki ehitusobjektile
17 09 03*	Ohtlike aineid sisaldav muu ehitus- ja lammutuspraht (sh segapraht)	-	-	Eelhinnangu järgi ei teki ehitusobjektile
20 03 01	Prügi (segaolmejätmed)	-	t	Eelhinnangu järgi ei teki ehitusobjektile

Kaevetööd

Pinnase liik	Hinnanguline kogus	Ühik	Tegevuse lühikirjeldus
Kasvupinnas (17 05 04)	860	t	Kooritakse eraldi ja kasutatakse samal ehitusel haljastamiseks. Ülejäävat kasvupinnast antakse üle taaskasutamiseks vastavat jäätmeluba omavale jäätmekäitlejale
Kivid ja pinnas (17 05 04)	1400	t	Taaskasutatakse ehitusobjektile täitematerjalina
Ohtlike aineid sisaldavad kivid ja pinnas (17 05 03*)	-	-	Eelhinnangu järgi ei teki ehitusobjektile.

Mullatööde bilanss

Väljakaevatav pinnas, m ³	Juurdeveetatav mineraalne pinnas, m ³	Juurdeveetatav muld, m ³	Märkused
2260	700	0	

SELGITUSED jäätmete liigiti kogumiseks ehitusplatsil ja jäätmete käitlemistoimingud ja -kohad.

Tunnus: 25022	Staadium: PP	Tähis: TL	Versioon: v02
Projekti nimi: Vahetee projekt			
Objekti aadress: Harju maakond, Anija vald, Vikipalu küla, Vahetee			
Failinimi: 25022_PP_TL-3-01_v01_Seletuskiri			

Tabelites esitatud ehitusjätmete mahud võivad muutuda. Kui objekti omanik või ehitaja soovib mõnda materjali kasutada või ladustada teisiti kui jäätmekavas kirjeldatud, siis tuleb see täiendavalt kooskõlastada Anija vallaga.

Ehitusjätmeid oma majandus- või kutsetegevuses vedav isik omab jäätmeluba või teatud juhul registreeritud riigi Keskkonnaametis.

Töötajaid teavitatakse eeskirjaga kehtestatud jäätmehoolduse nõuetest. Ehitusplatsil jäätmete kogumiseks kasutatakse tähistatud vastavalt kogutavatele jäätmeliikidele 0,6 m³ kuni 10 m³ mahutit paigaldatud jäätmevedaja poolt. Mahutite ja kaevise ladustamise asukohad ehitusplatsil on märgistatud ehitusprojekti põhijoonisel (või lisatud skeemil). Mahukad ehitusjätmed, mida kaalu või mahu tõttu pole võimalik paigutada mahutisse ja mida ei anta kohe üle jäätmekäitlejale, paigutatakse krundi piires selleks eraldatud territooriumile nende hilisemaks transportimiseks jäätmekäitluskohta.

Pakendijätmed tagastatakse pakendiettevõtjale (PAKS § 10 Pakendiettevõtja on isik, kes majandus- või kutsetegevuse raames pakendab kaupa, veab sisse või müüb pakendatud kaupa) pakendijätmete taaskasutusse suunamiseks või antakse üle taaskasutamiseks vastava jäätmeloa omavale jäätmekäitlejale.

Ohtlikud ehitusjätmed, väljaarvatud saastunud pinnas, kogutakse liikide kaupa eraldi nõuete kohaselt märgistatud mahutitesse. Vedelaid ohtlikke jätmeid kogutakse alpakendisse või vastavalt märgistatud kindlalt suletavasse mahutisse.

Kui tekib kahtlus, et pinnas võib olla saastunud õliga või teiste ohtlike jätmetega, võetakse ühendust juhistega saamiseks Keskkonnaametiga

Ehitustööde käigus säilitada üleandmisaktid (dokumendid, kviitungid jm), mis tõendavad ehitus- ja lammutusjätmete sorteeritult nõuetekohast üleandmist taaskasutamiseks või ladestamiseks ning esitada need kasutusloa taotlemisel.

3.8 Maastikukujundustööd

Olemasolev kasvumuld tuleb koorida tee maa-alalt ulatuses, mis on vajalik teede- ja jalgteede mullete ehitamiseks. Muld ladustada. Kasvumulda, millest on vajadusel kivid välja sõelatud, saab hiljem kasutada haljastustöödel.

Haljastatav maapind tuleb eelnevalt planeerida, vajadusel täita ehitusobjektilt saadava pinnasega, katta kasvumulla kihiga (h=10 cm) ning külvata muruseeme. Kasvumuld peab olema mineraalmuld (pH 6,5...7,0) huumuse sisaldusega min 3%, muld ei tohi sisaldada taimedele kahjulikke jätmeid, kive, killustikku jms. Muld tihendada nii, et ei tekiks vajumisi ega veelohkusi, ei tohi kasutada külmunud pinnast. Olemasoleva ja rajatava haljasala piir ühtlustada ja tasandada niitmiskõlblikuks.

Kasutatav muruseeme peab olema eestimaise päritoluga ja kvaliteetne. Seemne külvamistihedus 30 g/m². Muruseemnesegu võimalik koosseis:

Karjamaa raihein, 15%
Võsundiline punane aruhein, 25%
Puhmikuline punane aruhein, 20%
Aasurmikas, 40%.

Tunnus: 25022	Staadium: PP	Tähis: TL	Versioon: v02
Projekti nimi: Vahetee projekt			
Objekti aadress: Harju maakond, Anija vald, Vikipalu küla, Vahetee			
Failinimi: 25022_PP_TL-3-01_v01_Seletuskiri			

Murutööde mahud täpsustatakse tööde käigus, sest osaliselt võib jääda kasutusse olemasolev murupinnas. Eelkõige kaetakse muruga teetööde ja tehnovõrkude paigaldamise käigus rikunud alad. Väljaspool heakorrestatavat ala tuleb pärast tööde lõpetamist üleliigne pinnas, tööde käigus eemaldatud puud ja põõsad ning ehitusjäätmel eemaldada ja maapind tasandada.

Taastatud haljasalade eest peab Töövõtja hoolitsema kuni esimese niitmiseni (s.h. kastma, väetama, eemaldama umbrohu ja teostama esimese niitmise).

Kõik kaevetööd tuleb teostada vastavalt Anija valla kaevetööde eeskirjale (Vastu võetud 19.11.2019 nr 66).

4 TÖÖDE TEOSTAMINE

4.1 Tööde tehnoloogia

Enne ehitustööde alustamist tuleb Töövõtjal teavitada kohalikku omavalitsust ja teisi asjasse puutuvaid ametkondi. Töövõtjal tuleb koostada vastavalt määruse „Nõuded ajutisele liikluskorraldusele“ kehtivale redaktsioonile, ajutine liikluskorraldusskeem, see kooskõlastada ning teetööde piirkond tähistada vastavalt kehtivale korrale.

Enne kaevetööde alustamist on vajalik trassivaldajate teavitamine Töövõtja poolt ja vajalike kaevelubade hankimine. Samuti raietööde kooskõlastamine asjasse puutuvate ametkondadega ja töölubade hankimine.

Alltoodav tööde tehnoloogia kirjeldus on täpsustava/informatiivse iseloomuga, et juhtida Töövõtja tähelepanu mõningaile nüanssidele. Tööde tegemisel ja kvaliteedi tagamisel lähtuda kehtestatud juhenditest, normatiivdokumentidest ja standarditest.

Kaevetööd:

Projekteeritud teedel on ette nähtud teha kaevetööd vastavalt pikiprofiilile ja reaalsele kasvupinnase paksusele. Teekonstruktsiooni rajamisel tuleb kõrvaldada olemasolev pinnakatte muld, liivasegune muld, vanad võimalikud konstruktsioonid ja muu ebasobiv pinnas kuni mineraalse tihendatava aluspinnaseni. Vältima peab olemasolevate kommunikatsioonide vigastamist. Kui pinnase eemaldamise sügavus ületab projektis ettenähtu ning mõistlikkuse ja tasuvuse piiri, tuleb informeerida Tellijat ja Projekteerijat, kellega lahendatakse edasine tööde ulatus ja maht. Kaevetööde järgselt alustada tagasitaitetöödega.

Tagasitäide:

Tagasitäidetav pinnas peab vastama järgmistele tingimustele: pinnase suurim osiste läbimõõt ei tohi ületada 2/3 tihendatava kihi paksusest; pinnas peab olema tihendatav; tihendamise käigus ei tohi jääda pinnasesse tühikuid. Täitetööde ja drenkihi ehitamise järgselt alustada killustikaluste ehitamisega.

Äärekivid:

Betoonist äärekivid - kasutada sõiduteede ääres kasutamiseks toodetud äärekive (graniitkillustiku baasil), külma- kindluse klass vähemalt Klass3. Betoonist äärekivid peavad vastama standardis EVS-EN 1340 toodud nõuetele. Kui kivid puutuvad kokku jäätumisvastaste sooladega, ei tohi kivide keskmine

Tunnus: 25022	Staadium: PP	Tähis: TL	Versioon: v02
Projekti nimi: Vahetee projekt			
Objekti aadress: Harju maakond, Anija vald, Vikipalu küla, Vahetee			
Failinimi: 25022_PP_TL-3-01_v01_Seletuskiri			

massikadu külmakindluse katsel ületada 0,2 kg/m² ja katse üksiktulemuse massikadu ei tohi ületada 0,5 kg/m².

Paigaldusviis peab tagama nende püsivuse, selleks tuleb nad rajada kogu pikkuses täis betoonalusele h=8 cm, tugevusklassiga C16/20, märgbetoon (nn. pätsikeste kasutamine pole lubatud). Äärekivi paigaldamisel tuleb algus ja lõpp viia kõrguslikult kokku olemasoleva äärekiviga.

Äärekivide lubatud paigaldushälbed ülekäigukohtades: kõnnitee ja jalgrattatee liitumisel jalakäijate ülekäigurajaga peab äärekivi väljaulatuvus üle sõidutee katte tasapinnast olem 0cm ja lubatud paigaldushälve kuni +10 mm.

Kõik äärekivide madaldamised üle 6 cm kõrgustevahe puhul tuleb teostada kahe kivi pikkuse ulatuses; kuni 6 cm võib teostada ühe kiviga.

Töövõtja peab kasutama kaarjaid äärekive siis, kui kõverusraadius on väiksem kui 6 m. Kui raadius on 6-12 m võib kasutada 0,5 m pikkuseid sirgeid äärekive, mille otsad on lõigatud nurga all.

Kivitoodete lõikamisel kasutada tolmu teket vähendavaid seadmeid.

Joonistel on eraldi tingmärgiga ära näidatud madaldatud äärekivide osad. Näidatud lõikudel tuleb äärekivid rajada kogu ulatuses langetatutena, vajalikud kaldosad tuleb toodud lõikudele väljamärgimisel juurde arvestada. Äärekivi hankimise ja paigaldamise tööde koosseisu kuulub äärekivide killustikaluse rajamine, betoonaluse rajamine, äärekivi hankimine, paigaldamine.

Asfalteerimine:

Töövõtja peab esitama vähemalt viis päeva enne asfalteerimistööde algust killustiku ja bituumeni nakke katse tulemused. Määrang peab olema teostatud normides esitatud rullpudeli meetodil ja peab olema vähemalt 60% pärast 24 tunni möödumist. Kui nake on alla 60% tuleb kasutada pindaktiivseid lisandeid. Sobivaim lisand on Wefiks AP 17. Nake määratakse rullpudeli meetodil 24 tunni möödumisel EVS-EN 12967-11 kohaselt.

Teha olemasoleva katte tasandusfreesimine. Juhul kui freesitud asfaldipind jääb liikluse alla, tuleb olemasolev kate ja freesitud pind kokku viia sujuvalt vähemalt 2 – 3 meetri ulatuses.

Asfaltbetoonkatted tuleb paigaldada asfaldilaoturiga.

Asfaltbetoonkattel peab vastama projektile katte projektjoon, katte laius ja tasasus ning põikkalle. Katte tihedus peab olema piisav. Sõidutee asfaltbetoonkatte pealmise kihi paigaldamisel tuleb laotamise paanid kavandada selliselt, et pikivuuk ei jääks sõidujälge. Asfaltkatte alumine kiht kruntida bituumenemulsiooniga, (bituumenit min. 0,1 L/m²) ning pikivuuk kruntida vuugiliimiga (Tokplast või analoog, kulu 20 g/jm paigaldatava kihi paksuse ühe sentimeetri kohta või vuugilindiga. Samuti ka uue asfaldikihi ja vana asfaldikihi vaheline kontaktpind kruntida eelnevalt puhastades bituumeni või bituumenemulsiooniga.

Kogu teekatte konstruktsiooni taastamisel ristlõike laiuses paigaldada asfaltkate sooja vuugiga.

Sõidutee asfaltbetoonkatte pealmise kihi paigaldamisel tuleb laotamise paanid kavandada selliselt, et pikivuuk ei jääks sõidujälge.

Tugipeenrad:

Tugipeenarde ehitamise järgselt puhastada/kaevata külakraavid, teha haljastustööd ja alustada liikluskorraldustöödega.

Olemasolevate kruusa- ja killustikkattega sõiduteede rekonstrueerimine – teede laienduste rajamise järgselt paigaldada katte peale paekillustikust profileerimiskiht, see planeerida ja tihendada vastavalt vertikaalplaneeringus ettenähtud kõrgustele ja kalletele. Peale paekillustikust profileerimiskihi valmimist laotada asfaltbetoonkate ja ehitada tugipeenrad.

Tunnus: 25022	Staadium: PP	Tähis: TL	Versioon: v02
Projekti nimi: Vahetee projekt			
Objekti aadress: Harju maakond, Anija vald, Vikipalu küla, Vahetee			
Failinimi: 25022_PP_TL-3-01_v01_Seletuskiri			

Liikluskorraldusvahendid:

Kõik liiklusmärgid, liiklusmärkide postid ja kinnitustarvikud peavad vastu pidama EVS-EN 12899-1 kirjeldatud koormustele. Tuulerõhu klassiks võtta vähemalt WL4 ja dünaamilise lumekoormus klassiks võtta vähemalt DSL3. Vundamentide ehitamisel peab kasutama EVS-EN 206-1 nõuetele vastavat betooni C35/45XF4KK4. Kasutatava liiklusmärgikile kohta tuleb esitada vastavussertifikaadid.

Projekteeritud liiklusmärgid paigaldada vastavalt standardile „EVS 613 Liiklusmärgid ja nende kasutamine”. Liiklusmärkide paigalduskõrguseks sõidutee katte servast peab olema vähemalt 2,0 m. Liikluskorraldusvahendite postid paigaldada võimalikult liikumisteede servadesse või nende kõrvale. Liikumisteedele ja nende lähedusse paigaldatavad liikluskorraldusvahendite postid peavad olema tähistatud kontrastselt u 1500 mm kõrguselt, et vältida õnnetusi.

Liiklusmärgi paigaldamine koosneb järgnevatest sammudest:

- Märgiposti ettevalmistamine (sobivasse mõõtu lõikamine)
  - Vundamendiaugu kaevamine (vastavalt vundamendiploki suurusele)
  - Vundamendi asetamine kaevatud auku
  - Lukustusrõnga paigaldamine märgiposti külge
  - Posti paigaldamine vundamendiploki sisse
  - Lukustusrõnga kinnitamine
  - Posti loodimine ja vundamendiploki ümbruse tihendamine
  - Kinnitusklambrite kinnitamine märgitahvli külge poltidega (postipoolne kinnitus peab jääma märgi valtsitud serva alla)
  - Kinnitusklambri ja märgi kinnitamine märgiposti külge (märgile valida posti küljes kõrgus, mis ei tekitaks ohtu liiklejatele)
  - Määratud märki võib pesta veega ning vee hulka võib lisada ka pesuvahendeid
  - Kord aastast kontrollida posti ja kinnituste korrodeerumist
  - Visuaalselt veenduda märkide ja tähispostide vertikaalsuses
- Märgitahvli läheduses ei tohi kasutada terariistu, mis võivad kahjustada märgitahvli kleebitud peegelduvat kilet.

Märkused:

1. Joonisel kujutatud tingmärgid ei vasta reaalsete objektide mõõtudele. Sõidutee äärekivide paigaldamisel arvestada joonisel äärekivi esiserva joone paiknemist kui äärekivi esiserva. Kõnnitee äärekivi paigaldamisel arvestada joonisel välimise joone asukohta kui äärekivi välisserva. Projekteeritud restkaevude reaalsed asukohad tuleb ehitajal täpsustada vastavalt luugi suurusele.
2. Ehituse käigus rikutud alad taastada ja heakorrastada ning lõhutud äärekivid, kaevud ja kaped asendada.
3. Tööde teostamise järgselt tuleb riigiteega külgnev ala korrastada. Riigitee kate, muldkeha nõlvus, teepeenrad ja haljastus tuleb taastada esialgsel kujul.

Tunnus: 25022	Staadium: PP	Tähis: TL	Versioon: v02
Projekti nimi: Vahetee projekt			
Objekti aadress: Harju maakond, Anija vald, Vikipalu küla, Vahetee			
Failinimi: 25022_PP_TL-3-01_v01_Seletuskiri			

4.2 Kvaliteedinõuded

Tänava pikaajalisuse tagab ehitusel kasutatud kvaliteetne tehnoloogia ja sertifitseeritud ehitusmaterjalide kasutamine. Tööde kvaliteeti kontrollitakse ehituse järelevalvega vastavalt määrusele Omanikujärelevalve tegemise kord (Vastu võetud Vastu võetud 02.07.2015 nr 80). Teetööd tuleb teha vastavalt määruse „Tee ehitamise kvaliteedi nõuded” kehtivale redaktsioonile.

Täidete ja liivaluse tihendustegur peab olema vähemalt vastavalt 0.96 ja 0.98. Vajadusel kasutada tihendamisel vett.

Kõik kattekonstruktsioonikihid peavad vastama kehtivatele normidele ja eeskirjadele.

Soovitav on tee kihtkonstruktsioonide ehitus läbi viia kuival ajal.

4.3 Töötervishoid ja -ohutus

Ehitustöödel peab ehitaja jälgima ja täitma kõiki nõudeid, mis on esitatud hetkel kehtivas redaktsioonis Vabariigi Valitsuse 8. detsembri 1999.a. määruses nr. 377 “Töötervishoiu ja tööohutuse nõuded ehituses”

Ehitaja peab ehitustööde alustamisest teatama Tööinspektsiooni kohalikule asutusele vähemalt 3 päeva enne töödega alustamist. Samuti tuleb teavitada tehnovõrkude valdajaid ja vajadusel täpsustada tehnovõrkude täpne asukoht surfimise teel. Ehitustööde ajal ei tohi ehitusel viibida kõrvalisi isikuid ja ehitustööd ei tohi ohustada ehituse mõjupiirkonnas viibijaid.

Kaevamistöid võib alustada vastavate lubade olemasolul ning tööde teostamine peab olema kooskõlas kohaliku valitsuse Ehitismäärustega. Tööde teostamisel tehnovõrkude kaitsetsoonis tuleb kinni pidada kehtestatud ohutustehnilistest nõuetest. Kommunikatsioonide tsoonis tuleb kaevata käsitsi.

Ehitaja peab tagama, et ehitusfirma ja ehitusega seotud töötajad oleksid kindlustatud. Töötajad peavad olema instrueeritud tööohutusalaselt ja olema varustatud töötamiseks vajalike kaitsevahenditega.

Ehitusel tuleb jälgida, et ei tekitataks liiklusohutlikke olukordi. Ehitusplats tuleb vastavalt nõuetekohaste viitade ja märkidega tähistada vastavalt kehtivatele nõuetele.

Ehitustööde teostaja peab tagama ehitustööde teostamise, ehitusplatsi kontrolli ja töötervishoiu ning tööohutuse nõuded. Ehitustööde teostajal peavad olema määruses nõutud dokumendid.

5 KASUTUS- JA HOOLDUSJUHEND

Rajatiste kasutus- ja hooldusjuhendid on toodud vastava rajatise aruandes. Avalikult kasutatava tee seisundinõuded on määratud Majandus- ja taristuministri määrusega „Tee seisundi nõuded”. Hooldustöödega tuleb tagada tee seisunditaseme vastavus antud tüüpi tee suhtes kehtestatud seisunditaseme nõuetele.

Tunnus: 25022	Staadium: PP	Tähis: TL	Versioon: v02
Projekti nimi: Vahetee projekt			
Objekti aadress: Harju maakond, Anija vald, Vikipalu küla, Vahetee			
Failinimi: 25022_PP_TL-3-01_v01_Seletuskiri			

Esimese niitmise peale objekti valmimist peab teostama töövotja. Töövotja kohustuseks on ka õrghaljastuse hooldamine garantiiperioodi jooksul.

Üldnõuded teede kasutajatele:

- Teed ja tee kaitsevööndit kahjustada ja risustada on keelatud. Tee omanik ja tee kaitsevööndi omanik võivad nõuda tee või tee kaitsevööndi kahjustajalt või risustajalt teehoiukulude katteks hüvitist.

- Veoste või sõitjate veoga tegelev ettevõtja peab andma tee omanikule tema nõudmisel andmeid teed kasutatavate sõidukite, vedude mahu, teekonna ning sõitude sageduse kohta.

Kattega teel tohib sõita niisugune sõiduk, mis toetub tee pinnale pneumaatiliste või elastsete rehvidega (roomikutega), aga ka hobusõiduk, millel ei ole pneumaatilisi rehve. Neid sõidukeid, mille rattad, roomikud või muud konstruktsiooniosad või veos võivad rikkuda teekatet, liikluskorraldusvahendeid, lumetõrjeseadmeid ja teisi rajatisi või teemaad, kui viimane ei ole selliste sõidukite liiklemiseks kohandatud, tuleb vedada eriveeremiga (treileriga).

Naastrehvide kasutamine reguleeritakse «Sõiduki tehnajärelevalve eeskirjaga».

- Teel on keelatud:

- lõhkuda teekatet liikluse piiramiseks;

- sulgeda või tõkestada sõiduteed ja rajatisi mistahes esemete, sõidukite või veostega;

- sõita neil teeosadel, mis on liiklemiseks suletud;

- sõita teele ja sealt maha neis kohtades, kus puuduvad peale- ja maha sõiduteed;

- ladustada materjale, mis võivad kahjustada teed või keskkonda, piirata teel nähtavust või ohustada muul viisil liiklust;

- teele maha loopida või panna prahti ja jäätmeid ning juhtida sinna reovett;

- karjatada kariloomi.

- Liiklusväliseks otstarbeks võib teed kasutada üksnes tee omaniku kirjalikul loal ja tema kehtestatud tingimustel. Teel liiklusväliseks tegevuseks võib anda loa ainult isikule, kellel on tegevusluba taotletava liiklusvälise tegevuse jaoks.

- Sõitjate turvalisuse tagamiseks peab tee omanik hoolitsema nii tee kui ka sõitjate peale- ja mahamineku kohtade ohutuse eest. Lasteveo- või muu ühissõiduliini avamiseks on vaja tee omaniku kirjalikku nõusolekut. Laste ja teiste reisijate ohutuse tagamiseks võib tee omanik seada nii ajutisi kui ka alalisi piiranguid muude sõidukite liikumiseks ühissõidukite marsruudil.

- Liiklusvälise teabevahendi paigaldamise loa annab maa omanik tee omaniku kirjalikul nõusolekul ja tema seatud tingimustel. Teele ja tee kaitsevööndi alale võib paigaldada liiklusvälise teabevahendi, mis ei:

- eksita liiklejat ega varja tema eest liikluskorraldusvahendit,

- raskenda liikluskorraldusvahendite eristamist,

- ohusta liiklust liikleja pimestamisega ega tähelepanu hajutamisega,

- piira nähtavust ristmikul.

Nimetatud nõuete eiramisega tekitatud kahju peab liiklejale hüvitama teabevahendi paigaldaja.

- Teele või tee kaitsevööndisse tee omaniku nõusolekuta paigaldatud liiklusvälise teabevahendi peab paigaldaja tee omaniku nõudel viivitamata kõrvaldama. Nõude täitmata jätmise korral on tee omanikul õigus teabevahend kõrvaldada. Teabevahendi kõrvaldamise kulud kannab teabevahendi paigaldaja.

Tegevus teel ja tee kaitsevööndis:

- Teel ja tee kaitsevööndis on tee omaniku nõusolekuta keelatud:

- maha võtta, ümber tõsta, juurde panna või kinni katta liiklusmärke ja muid liikluskorraldusvahendeid või eemaldada nendelt katteidteha teel ilma ehitusloata teehoiutöid,

Tunnus: 25022	Staadium: PP	Tähis: TL	Versioon: v02
Projekti nimi: Vahetee projekt			
Objekti aadress: Harju maakond, Anija vald, Vikipalu küla, Vahetee			
Failinimi: 25022_PP_TL-3-01_v01_Seletuskiri			

samuti mistahes teehoiuväliseid töid, paigutada sinna töövahendeid, materjale jms; tegevusega kaitsevööndis ei tohi halvendada liiklustingimusi teel;

▣ ehitada nähtavust piiravaid hooneid või rajatisi ning rajada istandikku;

▣ ehitada alalist või ajutist müügipunkti või muud teeninduskohta;

▣ takistada jalakäijate liiklemist neid häiriva tegevusega;

▣ paigaldada valgustusseadet või teabe- ja reklaamivahendit;

▣ korraldada spordivõistlust või muud rahvaüritust;

▣ kaevandada maavara ja maa-ainest.

- Tee kaitsevööndi maa omanik on kohustatud kaitsevööndis hoidma korras teemaaga külgneva kaitsevööndi maa-ala ja sellel paikneva rajatise ning kõrvaldama või lubama kõrvaldada nähtavust piirava istandiku, puu, põõsa või muu liiklusele ohtliku rajatise.

- Kõik teel ja tee kaitsevööndis kavandatavad teehoiuvälised ja teehoiutööd tuleb tee omanikuga kooskõlastada nende projekteerimise ajal.

- Teel liikluse ajutise piiramise või sulgemise loa saamiseks tuleb tee omanikule esitada taotlus vähemalt kaks nädalat enne kavandatavat liikluse piiramist või sulgemist koos skeemi ja sulgemise aegade äranäitamisega. Aasta jooksul kavandatavad kaevetööde plaanid, millised on seotud teekatte lõhkumisega, tuleb esitada tee omanikule hiljemalt jooksva aasta 1. veebruariks. Avariistel juhtudel vaadatakse tööde taotlused operatiivselt läbi.

- Enne teel kavandatavat liikluse sulgemist või piiramist vaatavad tee omaniku ja taotleja esindajad üle ümbersõiduteed ja otsustavad selleks tehtud või valitud ümbersõiduteede ja ettevalmistustööde kõlblikkuse. Tulemus vormistatakse kahepoolse dokumendiga.

- Kui ümbersõidutee rajamiseks või muuks liikluse korraldamiseks on vajalik täiendav maakasutus, siis sõlmib töötegija maaomaniku või -kasutajaga ajutise maakasutuse lepingu. Ümbersõidutee korrashoiu ja liikluskorralduse eest vastutaja määratakse tööde kooskõlastamisel sulgemistingimustega.

- Ajutised ümbersõiduteed likvideerib tee sulgemise taotleja vastavalt sõlmitud tee või maa ajutise kasutamise lepingule. Liikluskorralduse muutmisel teetööde ja kooskõlastatud ürituste ajal tagatakse liiklejatele juurdepääs üldkasutatavatele paikadele, nende elukohta ja kinnisvarale. Kui seda ei ole võimalik teha lühiajalisel täielikul sulgemisel, siis selles lepitakse eelnevalt kokku.

- Tee kaitsevööndis tehtavateks töödeks tuleb saada maa omaniku luba ja tee omaniku kooskõlastus.

- Teehoiuväliseks tööks loa saanud isik peab hüvitama tee omanikule seoses liikluse sulgemise või piiramisega kaasnevad kulud. Loa saamiseks tuleb tee omanikule esitada:

▣ kirjalik taotlus, raha ja vahendite olemasolu tõendus töö tähtaegseks ja nõuetekohaseks tegemiseks;

▣ tee omanikuga eelnevalt kooskõlastatud projekt koos liikluskorralduse skeemiga;

▣ tööde teostamise ajagraafik.

- Enne tööde alustamist koostavad töö tegija ja tee omaniku esindajad kahepoolse akti teekatte mulde, teemaa ja rajatiste seisukorra kohta. Ümbersõidutee kohandamine liikluseks kooskõlastatakse maa omanikuga. Tööde lõpetamine fikseeritakse samas aktis, vajaduse korral koos maa ja tee omaniku nõuetega ja nende täitmise tähtaegadega. Tavalise liikluse mittetähtaegsel taastamisel rakendatavad sanktsioonid sätestatakse lepingus.

- Teel teehoiuväliseid või teehoiutöid tegev juriidiline või füüsiline isik kannab täielikku vastutust kooskõlastatud tehnoloogia, tähtaegade, kvaliteedi ja liiklusohutuse nõuete täitmise eest. Tööde alustamisest teel peab töö tegija kirjalikult (telefonogramm, faks või avaldus) informeerima tee omanikku kaks päeva enne tööde alustamist, teatades ka omanikujärelevalvet teostava isiku andmed.

Tunnus: 25022	Staadium: PP	Tähis: TL	Versioon: v02
Projekti nimi: Vahetee projekt			
Objekti aadress: Harju maakond, Anija vald, Vikipalu küla, Vahetee			
Failinimi: 25022_PP_TL-3-01_v01_Seletuskiri			

- Teel võib liiklust ajutiselt piirata või sulgeda avariide, loodusõnnetuste, tee kasutuskõlbmatuks muutumise või kandevõime kaotuse korral või teehoiutööde ajal. Otsuse teel liikluse sulgemiseks või piiramiseks teeb tee omanik. Liikluse sulgemise või piiramise loa annab linnavalitsus.
- Avalikult kasutatava tee sulgemine ja sellega seoses vajaliku ümbersõidu korraldamine võib toimuda üksnes liiklusvälise ürituse korraldaja kulul. Liikluse ümberkorraldamiseks vajalikud kulud peab liikluse sulgemist või piiramist taotleval isikul tee omanikule hüvitama enne ürituse algust.
- Geovõrgu ja geotekstiili kahjustamisel teetööde käigus taastada geovõrk ja –tekstiil lähtudes geovõrgu paigaldusjuhendist.

Peatumine ja parkimine:

Teel tohib peatuda ja parkida vastavalt liikluseeskirja nõuetele. Teel hädapeatunud või muu liiklustakistuse tekitanud sõiduki juht on kohustatud:

- viivitamatult tähistama tekkinud ohtliku situatsiooni liikluseeskirja nõuete kohaselt;
- liiklustakistuse teelt kõrvaldama;
- mitte suutes liiklustakistust kõrvaldada, sellest teatama politseile ja tee omanikule;
- halva nähtavuse ajal teel peatunud või parkinud mootorsõidukil või haagisel sisse lülitama gabariidituled; kas või ühe gabariiditule rikke korral sisse lülitama ohutuled või välja panema ohukolmnurga.

Tee suhtes esitatavad nõuded:

- Tee seisund peab võimaldama ohutult liigelda. Tee seisundi kohta esitatavad nõuded, samuti teetähistussüsteemi ja selle rakendamise korra kehtestab majandus- ja taristuminister.
- Teehoiuna käsitatakse teetöö kavandamist, tee projekteerimist, ehitamist ja remontimist, tee ja teekaitsevööndi hooldamist, teekasutuse korraldamist ning tee haldamisega seotud muud tegevust.
- Teehoiud korraldab tee omanik Euroopa lepingu (RT II 1995, 22–27, 120), riigihangete seaduse (RT I 2007, 15, 76) muudetud (RT I, 14.02.2012, 2) ja teeseaduse ning nende alusel antud õigusaktide kohaselt.
- Teehoiutööde ajal tagab liiklusohutuse teehoiutöö tegija. Kergliiklusteedel võib teehoiutööid teha kuni 8 tonni kaaluvate masinatega. Teehoiutööde korraldamise eest vastutava isiku määravad tee omanik ja teehoiutööde tegija lepinguga. Tee-ehitusloa ja teekasutusloa andmine toimub vastavalt teede- ja sideministri 28. septembri 1999. a määrusega nr 58 kehtestatud korrale.

Avalikult kasutatava tee maakasutuse sihtotstarve on transpordimaa. Avalikult kasutatava tee seisundist või teehoiutöödest tingitud ajutiseks ümbersõiduks sõlmib tee omanik lepingu kinnistu omanikuga, kelle maal ümbersõiduks kasutatav tee asub.

Lepingut ei pea sõlmima avarii ja loodusõnnetuse korral. Avalikult kasutatava tee omanikul on õigus anda teemaad maakasutust reguleerivate õigusaktide kohaselt kasutada teisele isikule ilma hoonestusõiguseta tingimusel, et see ei raskenda teehoiutööde ega halvenda liiklusolusid.

5.1 Tee omaniku kohustused

Seisundinõuetega määratletakse tee seisund, mis võimaldab ohutult liigelda «Liikluseaduse» (RT I 2001, 3, 6; 2002, 92, 531) alusel kehtestatud liikluseeskirja ning tee ja tee kaitsevööndi kasutamise ja kaitsmise nõudeid täites. Seisundinõuete täitmine on kohustuslik kõigile avalikult kasutatavate teede

Tunnus: 25022	Staadium: PP	Tähis: TL	Versioon: v02
Projekti nimi: Vahetee projekt			
Objekti aadress: Harju maakond, Anija vald, Vikipalu küla, Vahetee			
Failinimi: 25022_PP_TL-3-01_v01_Seletuskiri			

omanikele. Teemaal asuvate rajatiste ja tehovõrkude seisundinõuete täitmise eest vastutab nende omanik.

Tee omanik on kohustatud jälgima tee seisundit ja hoidma tee korras, kõrvaldama teelt liiklust ohustava või nähtavust piirava liiklusele ohtliku rajatise ning korraldama tee kasutamist ja kaitset.

Kui pinnase sulamise, vihma või muude liiklust oluliselt mõjutavate tegurite tõttu on tee konstruktsioon nõrgenenud ja liiklus võib teed kahjustada või liigelda on ohtlik, võib tee omanik tee või selle osa teatavaks ajaks sulgeda või teel liiklust piirata.

Tee omanik on kohustatud liiklejale hüvitama tee kasutamiskõlbmatuse tõttu ning teeseaduse või selle alusel antud õigusakti rikkumise tõttu tekitatud kahju.

Tee omanik peab andma operatiivinfot loodus- või liiklusõnnetusest põhjustatud liikluskorralduse muudatustest. Järelepärimise korral peab tee omanik andma teavet tee seisundi ja kasutuskorralduse kohta.

NB! Põhiprojekt (PP) ei ole aluseks ehitustööde teostamiseks. Ehitustööde teostamiseks peab ehitusettevõtja koostama ise või tellima pädevalt projekteerimisettevõttelt nõuetekohase tööprojekti (TP).

Seletuskirja koostas:

Ins. Esko Välling

02.03.2026

Tunnus: 25022	Staadium: PP	Tähis: TL	Versioon: v02
Projekti nimi: Vahetee projekt			
Objekti aadress: Harju maakond, Anija vald, Vikipalu küla, Vahetee			
Failinimi: 25022_PP_TL-3-01_v01_Seletuskiri			